

רע"פ 1955/19 - גאיד אבו רקייק נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1955/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: גאיד אבו רקייק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג 31823-02-19 מיום 13.2.2019 שניתן על ידי כב' סגן הנשיאה א' ביתן, כב' השופטת י' רז-לוי וכב' השופט י' עדן

בשם המבקש: עו"ד דוד יפתח; עו"ד דן ענבר; עו"ד מאור שגב

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגן הנשיאה א' ביתן, השופטת י' רז-לוי, והשופט י' עדן) בעפ"ג 31823-02-19 מיום 13.2.2019, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (סגן הנשיאה א' ברסלר-גון) בת"פ 58744-01-18 מיום 7.2.2019.

2. המבקש הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, ובעבירה של מעשה פיזיות ורשלנות ברכב, לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

על פי המפורט בכתב האישום, ביום 15.1.2018 התקשר סוכן משטרת סמוי אל המבקש בבקשה לרכוש 2 מנות סם מסוכן מסוג קוקאין. השניים נפגשו ברכבו של המבקש בעיר באר שבע, שם מסר המבקש לסוכן שתי מנות סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 1.0490 גרם בתמורה ל-800 ש"ח.

מיד לאחר מכן החל המבקש בנסיעה ברכבו, וצוות בלשים שהגיע למקום והזדהה בפניו ככוח משטרה הורה לו לעצור.

בתגובה, המבקש החל "נוסע לאחור התנגש ברכב" והחל בנסיעה קדימה תוך שהוא גורם לשוטרים שהיו במקום "לזוז הצידה" על מנת שלא להיפגע. בהמשך נסיעתו, עלה המבקש עם רכבו על המדרכה, כמעט ופגע באישה שעמדה במקום, ואחר כך חזר שנית לכביש והמשיך בנסיעתו.

3. לאחר הרשעתו, ובטרם שלב הטיעונים לעונש, הופנה המבקש על-ידי בית משפט השלום בבאר שבע לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו.

מתסקיר שירות המבחן עלה כי המבקש "ביצע תהליך בחינה פנימית ולמידת דרכי התנהגות מקדמים" במסגרת טיפולית בה השתתף. משכך, המליץ שירות המבחן להטיל על המבקש צו מבחן למשך שנה; צו שירות לתועלת הציבור; וכן עונש מאסר מותנה "כגורם מחדד גבולות", כהגדרתו.

4. בגזר דינו, קבע בית משפט השלום מתחם עונש אחד כולל לשתי העבירות שביצע המבקש נוכח הקשר ההדוק ביניהן.

בעת קביעת מתחם העונש ההולם, עמד בית משפט השלום עלמידת אשמו הגבוהה של המבקש בביצוע העבירות ועל חומרתן הרבה, בהדגישו את תפקידו בשרשרת הפצת הסם; מניעיו הכלכליים בביצוע עסקת הסמים; וכן ניסיון הימלטותו מאנשי משטרה, ואדישותו לאפשרות הפגיעה באזרחים אחרים.

משכך, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם את מעשי המבקש נע בין 14 ועד 30 חודשי מאסר בפועל.

עוד קבע בית משפט השלום כי אין לסטות לקולא ממתחם העונש הולם מטעמי שיקום בנסיבות המקרה. בפרט, נקבע כי האינטרס הציבורי מחייב העברת מסר לפיו סחר בסם ונהיגה פראית ברחובות העיר תוך אדישות לחיי הזולת מחייבת עונש מאסר בפועל.

5. בקביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם נשקלו לחומרא נכונותו לסכן את משתמשי הדרך; היקף התועלת אותה הפיק במסגרת העבירה; וכן פוטנציאל הנזק לציבור כתוצאה מנהיגתו הפוחזת. מנגד, נשקלו לקולאנסיותו האישיות של המבקש, ובכלל זה גילו הצעיר של המבקש; תיפקודו התקין בתחום התעסוקה; עברו הפלילי הנקי; מאמציו לחזור למוטב ונטילתהאחריות המהירה למעשיו; וכן הפגיעה שתיגרם למשפחתו בעקבות העונש.

נוכח שיקולים אלו, קבע בית המשפט כי "יש לגזור את דין המבקש ברף התחתון" של מתחם הענישה, והשית עליו עונש של 14 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת סמים מסוג פשע למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת סמים מסוג עוון, או עבירה לפי חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013 למשך 3 שנים; עונש של 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה או מעשה פזיזות ורשלנות ברכב למשך שלוש שנים; קנס בסך 2,000 ₪; התחייבות להימנע מכל עבירת סמים שהיא; וכן פסילת רישיון נהיגה למשך 6 חודשים ממועד שחרורו ממאסר.

6. המבקש הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בבאר שבע, ובמסגרתו טען כי יש להקל בעונשו, בין היתר משיקולי שיקום.

7. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, תוך שהדגיש את חומרת המעשים וקבע כי המסגרת הטיפולית בה השתתף המבקש אינו מצדיק העדפה של שיקולי השיקום על פני יתר שיקולי ענישה.

8. מכאן הבקשה שלפניי שלפניי, בגדרה שב המבקש על טענתו לפיה יש להקל בעונשו משיקולי שיקום.

כן טען המבקש כי בקשתו מעוררת סוגיה עקרונית בדבר האיזון הנדרש בין שיקולי שיקום ויתר שיקולי הענישה כשעונש מאסר בפועל קצר עומד על הפרק, ועל כן מוצדק בנסיבות העניין להיעתר לבקשתו. זאת, בפרט לנוכח חקיקת חוק העונשין (תיקון מס' 133 - הוראת שעה), התשע"ח-2018 (להלן: תיקון 133 לחוק העונשין) המבטא "הכרה בכך שעונש משקם בקהילה לרוב עדיף על פני מאסר קצר בכלא", כהגדרתו.

דין והכרעה

9. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

10. הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" שמורה למקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או למקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני שנגרם למבקש. יתירה מזו, בקשת רשות ערעור על חומרת העונש תינתן רק במקרים נדירים במיוחד בהם חלה סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת (ראו: רע"פ 9938/17 דהאן נ' מדינת ישראל (1.1.2018)).

11. עניינו של המבקש לא נמנה עם אותם מקרים חריגים, ודי בכך בכדי לדחות את הבקשה.

בית משפט זה שב וקבע כי על אף חשיבותם הרבה של שיקולי השיקום, הם אינם חזות הכול, ולצידם ניצבים שיקולי ענישה נוספים, וביניהם עיקרון הגמול, שיקולי הרתעה והגנה על שלום הציבור (ראו גם: רע"פ 7658/18 זוהר נ' מדינת ישראל (1.11.2018)).

זאת ועוד, עם כניסתו לתוקף של תיקון 133 לחוק העונשין סמכות בית המשפט להטיל עונש מאסר בפועל בדרך של עבודת שירות אכן הורחבה. יחד עם זאת, מדובר בסמכות שבשיקול הדעת, ואין ספק כי בנסיבות המתאימות, כגון במקרה דנן, בית המשפט עודנו מוסמך ורשאי להטיל עונש מאסר בפועל (ראה גם: רע"פ 1031/19 שלבי נ' מדינת ישראל פסקה 8 (28.2.2019)).

12. אף לגופו של עניין, אני סבור כי העונש שהוטל על המבקש הולם את מעשיו החמורים. לא זו בלבד שהמבקש סחר בסם מסוכן, בלב עיר ובשעות היום, הוא אף ביטא זלזול ברשויות החוק ובחיי אדם עת ניסה להימלט מהשוטרים הרודפים אחריו תוך נהיגה פרועה.

לנוכח זאת, לא מצאתי מקום להתערב בקביעותיהן של הערכאות הקודמות שהחמירו עם המבקש משיקולי גמול והרתעה.

הבקשה נדחית אפוא. ממילא מתייתרת גם הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, כ"ה באדר ב' התשע"ט (1.4.2019)

שׁוֹפֵט
